

Beleidsplan

Meer- en hoogbegaafdheid

Versie november 2020

Inleiding

In het kader van passend onderwijs is het nodig dat aan alle kinderen onderwijs wordt geboden om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Het onderwijs aan meer-en hoogbegaafde leerlingen hoort binnen de basisondersteuning, het basisaanbod van een school.

Het plan is bedoeld voor het leerkrachtenteam van de Zevenhoeven en voor alle belanghebbenden (ouders, kinderen en geïnteresseerden). Dit beleidsplan geeft weer hoe we het onderwijs en de begeleiding willen vormgeven. We verwoorden hierin onze visie, wat we verstaan onder de diverse niveaus van begaafdheid en welke criteria we hanteren. Vervolgens beschrijven we welke organisatievormen, welke middelen en werkwijzen hierbij passend zijn. We beschrijven hoe onze werkwijze van Levelwerk en Plannex is.

Tenslotte leggen we vast wie welke verantwoordelijkheid draagt voor beleid en uitvoering. Er zal begeleiding, controle en evaluatie nodig zijn om de aanpak te borgen. Eén en ander dient te passen in de algemene doelstelling van de Zevenhoeven. De huidige situatie, setting en leerling-populatie vormen het uitgangspunt

2. Algemeen

2.1 Missie en Visie van de Zevenhoeven

Op de Zevenhoeven leren we van de samenwerking met de kinderen, de ouders en elkaar. We hebben oog voor ieder kind en zijn/ haar leerbehoeften. We leren met plezier, ontdekkend en oplossingsgericht. Waarbij de kinderen zich betrokken voelen en verantwoordelijk zijn voor zichzelf, een ander en de omgeving.

Wat willen we met het onderwijs van de Zevenhoeven?

Met de Zevenhoeven VEILIG, BETROKKEN EN DOELGERICHT op weg naar de toekomst.

Veilig: in een veilig leerklimaat krijgen kinderen de kans om te leren en samen te werken.

Betrokken: kinderen, ouders en leraren zijn samen, met aandacht en zorg, betrokken bij de ontwikkeling van kind en school.

Doelgericht: kinderen weten waarom ze leren en waartoe het kan leiden.

Toekomst: om goed op de toekomst voorbereid te zijn, is ons onderwijs gericht op:

- Kennis en vaardigheden; wat kun je?
- Leren hoe je kunt leren; hoe leer je?
- Hoe je verder kan gaan; wat wil je?

3. Doelgroep

De Zevenhoeven richt zich met dit beleidsplan op meer- en hoogbegaafde leerlingen die behoefte hebben aan een aangepast leerstofaanbod, omdat de leerlingen naast hun reguliere lesstof ook behoefte hebben aan extra verrijking aan. Ieder kind heeft zijn eigen kwaliteiten. Graag willen wij met deze extra verrijking ervoor zorgen dat ieder kind het beste uit zichzelf kan halen. Waardoor ieder kind de voldoening bij zichzelf kan waarnemen.

3.1 Doelgroep beschrijving

Op de vraag wat meer –en hoogbegaafdheid is bestaat geen eenduidig antwoord. Een hogere intelligentie is een belangrijk kenmerk en er is vaak sprake van een ontwikkelingsvoorsprong. Deze kinderen doorlopen de reguliere lesstof in minder tijd, er blijft daarom veel tijd over voor verrijkende activiteiten. Daarom bieden wij op onze school de mogelijkheid om deze kinderen Plannex en Levelwerk aan te bieden. Zodat we tegemoet kunnen komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van deze leerlingen.

3.2 Kenmerken begaafde kinderen

Als het gaat om kenmerken van begaafde leerlingen, dan is er onderscheid tussen leervermogen en gedrag. Kenmerken met betrekking tot het leervermogen zijn:

- Hoge intelligentie
- Snel van begrip
- Grote algemene interesses
- Taalvaardig

- Hoog leertempo, grote denk- en leerstappen
- Voorkeur voor top-down leren
- Verworven kennis goed toepassen
- Goed geheugen
- Doorvrager en waarnemer
- Groot analytisch inzicht en probleemoplossend vermogen
- Creativiteit en originaliteit
- Denkt buiten reguliere kaders

Kenmerken met betrekking tot het gedrag zijn:

- Geestelijk vroegrijp (of wekken de indruk daarvan)
- Sterk rechtvaardigheidsgevoel
- Perfectionistische instelling
- In staat tot zelfreflectie
- Zoekt ontwikkelingsgelijken in oudere kinderen
- Accepteert regels en tradities niet klakkeloos, maar bevraagt ze
- Grote behoefte aan autonomie

Overigens komen niet alle kenmerken bij elk kind even sterk naar voren.

4. Voorwaarden

Op de Zevenhoeven kunnen kinderen in aanmerking komen voor het werken met Levelwerk en Plannex. Om te bepalen of een kind tot de doelgroep behoort wordt gekeken naar verschillende aspecten, namelijk:

1. De resultaten van de methode toets moeten ruim voldoende zijn;
2. De resultaten van de niet-methode toetsen (CITO) moeten minimaal tweemaal een A1 score zijn op de vakgebieden reken- en wiskunde en begrijpend lezen; voor Plannex en Levelwerk zijn verschillende voorwaarden. 2 x een A score dan Levelwerk, wel hoge CITO, maar nog niet hoog genoeg en wel uitdagend werk nodig dan Plannex.
3. Zelfstandige werkhouding;
4. Werktempo dat goed is;
5. Compacten en verrijken van het (reguliere) aanbod;
6. Het kind moet gemotiveerd zijn om te werken met levelwerk of Plannex.

Voor de doelgroep leerlingen, waarbij sprake is van specifieke problematiek (zoals o.a. faalangst, sociaal-emotionele problematiek, onderpresteren) of leerproblemen (zoals o.a. dyslexie, ADHD, PDD-NOS en een disharmonisch ontwikkelingsprofiel) wordt individueel bekeken welke aanpassingen noodzakelijk zijn, eventueel in overleg met een externe deskundige.

Compacten en verrijken

Drent en Gerven (2002) omschrijven compacting als het overslaan van overbodige herhalings- en oefenstof en in bredere context het afstemmen van het leerstofaanbod op de

(leer)eigenschappen van (hoog)begaafde leerlingen. Compacten doen we bij ons met rekenen en taal; soms bij andere vakken. De tijd dat de kinderen hierdoor vrij maken wordt voor het levelwerk gebruikt.

Verrijken is het 'bewust buiten het basiscurriculum treden met ideeën en kennis die de leerling in staat stellen zich bewust te worden van de bredere context van een onderwerp' (Freeman 1998). Verrijkingsonderwijs vult de ruimte die ontstaan is door compacten met zinvolle onderwijsactiviteiten die aansluiten op de bredere ontwikkeling van de leerling en die aanzetten tot het leren denken en leren leven (Van Tassel-Baska 1982; Drent & Van Gerven 2002). Verrijken kan onderscheiden worden in verdiepen: aansluitend op de basisstof en het reguliere curriculum, en verbreden: het uitbreiden van het reguliere curriculum (Van Gerven 2001). Dit doen wij door het gebruik van de levelwerk en Plannex.

5. Werkwijze

Passend onderwijs voor begaafde leerlingen vraagt maatwerk. De inhoud van passend onderwijs voor deze kinderen is veel in de vorm van verrijkingen. Levelwerk en Plannex biedt beiden een gestructureerd verrijkingsaanbod. De kwaliteit van de inhoud is van beide hoog.

5.1 Levelwerk

Levelwerk bestaat uit verscheiden leermaterialen voor groep 3 tot en met groep 8. Het doel van Levelwerk is dat meer- en hoogbegaafde leerlingen leren leren. De leerling krijgt de mogelijkheid om zelf kennis en vaardigheden op te doen aan de hand van zelfgekozen onderwerpen en thema's. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de volgende aspecten:

- Het doel is zelfsturing
- Gericht op interesse en motivatie
- Producent i.p.v. consument
- Versterken van leerstrategieën
- Ontwikkelen van een leerattitude
- Het proces van leren
- Ontwikkelen van metacognitieve vaardigheden

5.2 Doel van levelwerk

Hoogbegaafde leerlingen hebben andere onderwijsbehoeften dan leerlingen die niet hoogbegaafd zijn. Ze hebben minder tijd en uitleg nodig om zich nieuwe stof eigen te maken, en ze kunnen moeilijkere stof aan dan het gewone aanbod in de jaargroep. Tevens kunnen ze complexere taken aan waarbij een beroep gedaan wordt op creatieve en analytische denkvermogen.

De inhoud van levelwerk wordt ingezet om de vaardigheden te ontwikkelen die essentieel zijn op school en in het leven. Wij hopen dan ook met het materiaal en ondersteuning die we bieden dat de levelkinderen de voldoening krijgen van het leren, zichzelf beter kunnen ontwikkelen en zo het beste uit zichzelf kunnen halen.

5.3 De werkwijze van Levelwerk

Het start met een startgesprek. In dit startgesprek wordt uitgelegd welke onderwerpen er allemaal zijn en wat er van de kinderen verwacht wordt en dan gaat het in het bijzonder om het leren plannen en organiseren.

De kinderen mogen zelf een vakgebied kiezen. Vaak wordt er gestart met twee onderwerpen. De inhoud van het vakgebied, de tijdsverdeling en de begeleiding wordt besproken. De kinderen plannen elke week wat zij gaan doen en bespreken dit met de begeleider.

Een keer in de week is er een bijeenkomst waarin het werk besproken wordt en waarin er gesproken wordt over het plannen en organiseren van levelwerk. Er wordt gereflecteerd op de gemaakte opdrachten en de kinderen mogen elkaar tips geven. Het heeft de voorkeur om dit in een groepje te doen, omdat de interactie onderling veel leerpunten oplevert. Met name over de leervaardigheden en belemmeringen bij het leren.

5.4 Materialen

Het levelwerk biedt een totaalaanbod van verrijkende activiteiten op het gebied van taal, lezen en rekenen.

Taal	Rekenen	Allerlei
Taalmeesters	Kien	Nikitin
Plustaak	Rekentijgers	Tridio
Villa alfabet	Plustaak	Twist
Woordenschat	Rekenmeesters	Roadblock
Superdenkwerk	Rekenpuzzels	Equilogic
Leeskrakers	Equilogic	Airport traffic control
Denken en voelen	Topklasser wiskunde	Posters + handleiding Eten of gegeten worden en Mijn toekomst
Topklassers vreemde talen	Breinkrakers	Topklassers wetenschap
Spaans, Frans	Logische breinbrekers	Techniek set
Op naar 't VO	Zip informatieverwerking	Werkgids Het dierenrijk
Denkwijs, Literatuur en creatief schrijven		Verrijkingswerk Denken en voelen, Zweden, VS, Egypte, Inleving en verbeelding, Leren leren
		Anti-Virus

5.5 De werkwijze van Plannex

Werken met Plannex21 betekent voor leerlingen vanaf groep 5: je eigen planning maken en alleen of in groepsverband werken aan afwisselende en uitdagende projecten. Het zijn werkboek vervangende projecten geschiedenis en aardrijkskunde voor alle leerlingen of verrijkingprojecten (plusprojecten) voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Projecten zijn opgebouwd volgens de taxonomie van Bloom of Tasc en bestrijken alle vakgebieden. Omdat vaardighedenontwikkeling geïntegreerd is geeft deze werkwijze leerlingen de kans eigen talenten te ontdekken en zich te ontwikkelen op het gebied van de 21e -eeuwse vaardigheden. Bovendien biedt Plannex21 de leerlingen een podium (en portfolio) waar ze eigen werk publiceren en waar zichtbaar wordt wat zij hebben geleerd en ontdekt en welke vaardigheden op welk niveau ontwikkeld zijn.

Plannex biedt persoonlijke digitale leerlijnen voor kinderen die meer aan kunnen dan de reguliere leesstof. Het voorziet ook in de behoefte van aanvullend materiaal dat meer uitdaging biedt. De leerlingen compacten de reguliere leerlijn en gaan gestructureerd de vrijgemaakte uren invullen. In Plannex organiseren zij hun eigen leerlijn via een webbased programma.

5.6 Begeleiding

De leerlingen die werken met Levelwerk en met Plannex krijgen wekelijks begeleiding van een onderwijsassistent. De onderwijsassistent bespreekt het gemaakte werk en laat de kinderen het werk voor de aankomende week plannen. Evalueren op het gemaakte werk en op de planning en organisatie is een vast onderdeel van de begeleiding die de leerlingen krijgen.